

Julian Ezeiza Landa Aterpe

*Hernani,
Gipuzkoa
(1929-2014)*

Aurkibidea

Biografia

Hernanitik Galarreta aldera dagoen Balantxa baserrian jaio zen Julian. Aita

Hernialdetik etorria zen eta ama Albizturdik. Bi senide baino aurrera atera ez baziren ere, garai hartan arrazoi bategatik edo besteagatik gertatu ohi zen bezala, senide asko zituen hilak txikiak zirela. Bertsozale eta bertsolari amorratua izan da Julian eta ehiztari ere ibili izan da afizio handiz.

Zintak

HER-045

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-07-02
- **Iraupena:** 41 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

HER-046

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-07-02
- **Iraupena:** 65 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

HER-053

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-07-20
- **Iraupena:** 89 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Errazkin, Aitor

Pasarteak

1. Balantxako habeak eta harlanduak

- **Erref:** HER-045/006
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:07:34. **Bukatu:** 00:09:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Baserri zaharra zen Balantxa. Nolako habeak eta harlanduak zituen aipatzen du. Hernaniko eliza eta Arrieta baserriari buruzkoak aipatzen ditu.

2. Argindarra sartu zutenekoa

- **Erref:** HER-045/007
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:09:40. **Bukatu:** 00:12:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Orduko sukaldeetako lurreko sua. Argindarra 1925ean sartu zuten. Antziola

auzoko baserriak izendatzen ditu. Paper-lantegian ibili ziren bi langilek baserri bakoitzari poste bana jarri zieten, argindarra ekartzeko, 1.000 pezetaren truke.

3. Argindarraren kontrakoak

- **Erref:** HER-045/008
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:12:11. **Bukatu:** 00:13:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Pio Biorretakoari buruzko kontuak. Argindarraren kontrakoak ere izan ziren. Inbidia handia izaten omen zen baserritarren artean.

4. 1945eko elurtea

- **Erref:** HER-045/011
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:16:53. **Bukatu:** 00:19:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia

Laburpena:

1945eko elurtea. Lurmena, elurra urtu eta lurra ikusten denean. 26 zentimetroko elurra egin zuen. 1985ean gaingitu omen zen marka. Anekdotak bat kontatzen du. Kontxan eskiatzen ibili zen jendea eta Julian ikustera joan zen.

5. Sendabelarrak: intsusa, pareta-belarra...

- **Erref:** HER-045/013
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:22:41. **Bukatu:** 00:24:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

Orduko erremedioak. Erabiltzen ziren sendabelarrak aipatzen dituzte: pasmo-belarra, berbena, kamomila... Errearentzat intsusa erabiltzen zuten, baita kalendula ere. Paret-belarra gibelarentzat izaten zen.

6. Sendabelarrak eta sasimedikuak

- **Erref:** HER-045/014
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:24:31. **Bukatu:** 00:26:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikak eta sasimedikak

Laburpena:

Ijito-belarrarekin garatxoak kentzen ziren. Abereei zornea sortzen zitzaizenez, nola kentzen zitzaion aipatzen du. Portuko "doctor vientos" eta Juan Antoneneko "Patás", Antonio Erdocia petrikilloak. Medikua eta sasimedikua gaizki moldatzen ziren: pasadizo bat kontatzen du Axunek.

7. Gorpuaren ondoan, kandelak eta zaindariak

- **Erref:** HER-045/017
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:31:58. **Bukatu:** 00:33:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

<p>Nor bait hildakoan, arrosarioa izaten zen etxean. Konortea galdu ere egiten zuten batzuek. Gorpuaren ondoan, kandelak pizten ziren eta bi-hiru lagun gelditzen ziren gaua pasatzeko. Baratzuri zopa ere egiten zen. Goierri banketea izaten zen.</p>

8. Amurizaren irakaspenak

- **Erref:** HER-046/003
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:03:38. **Bukatu:** 00:05:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Juliani "Aterpe" esaten diote, ezkon-etxeko izena du. Juanjo Uria alkate jarri zutenean, biei deitzen zieten bi-hiru bertso botatzeko. Amuriza maisu izan zuten ikastaro batean.

9. Hernani inguruan bertsoan

- **Erref:** HER-046/004
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:05:10. **Bukatu:** 00:07:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

1978an hasi ziren bertsoan. Antiguora, Lasartera eta inguruetara joaten ziren kantura. Hernaniko auzoetako festetan ere aritzen ziren herri kirolariekin taldea osatuta. Hernanin elkarteek antolatuta bertso txapelketa egin zuten.

10. Usurbildarrekin desafioa

- **Erref:** HER-046/005
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:07:34. **Bukatu:** 00:08:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Usurbildarrekin bertso desafioa egin zuten hernaniarrek eta Galarretan mila lagun batu ziren ikustera.

11. Young Playko jaialdia grebalarien alde

- **Erref:** HER-046/007
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:10:03. **Bukatu:** 00:12:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Argiñarena, Tapia eta laurak ziren bertsoan Young Playn Orbegozoko grebalariei laguntzeko jaialdian. Hiruna mila pezeta eman zieten.

12. Pepe Gallinerori botatako bertsoak

- **Erref:** HER-046/010
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:16:07. **Bukatu:** 00:17:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Pepe Gallinero izenekoari bota zion kopia erreztatzen du Julianek. Sinko tabernan euskal giroa izaten zen.

13. Inauteriak eta San Juanak Hernanin

- **Erref:** HER-046/012
- **Iraupena:** 0:04:43. **Hasi:** 00:19:04. **Bukatu:** 00:23:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>Gerra aurrean inauteri handia egiten zen. Udaberriko jaiaren izenpean inauteriak ospatzen hasi ziren frankismoan. Axeri dantza inauterietako dantza da berez eta mantendu egin da San Juan bigarrenera aldatu zelako. Sokamuturra inauterietakoa zen eta San Juanetako festetara pasatu zuten.</p>

Transkripzioa

- Antton: Gaiñea Hernanik, aittua dakat -bueno, pixkat aldatu iten gea bidetik baiño-, Hernanik esaten zuen -nere aittak-eta aittua eta, gaiñea, argazki batzuk badare- oso iñauteriya haundiya ta oso politta zula. Bai. Baiño kriston iñauteriya omen zan Hernanin denboa haitan, e. Ze karrozak-eta itten omen zian Hernanin ta ze desfiliak eta ze zeak eta. Lo ke pasa ke, frankismuan denboan, Francok esan zun, batian in bihar dala ta ordun in zuen Tolosan jarri. Ta Hernanii Tolosak kendu emen ziyon iñauteriya Plaza Torosa zalako. Nere aittak beti hoi esaten zian: "Hernanin ez zeon plaza torosik, zezenak-ta kalia ibiltzen zian, ta Tolosak plaza torosa euki ta horregatik eman ziyeken hara". Baiño ordun ´e -honek esaten duna- udaberriko jaia, osea, "fiesta de primavera" jarri zuen, "iñauteriya" ez. Ya hoi debekatua zeon, izena.

- Ta udaberriko festa horren... izen horren azpin edo...

- "Fiesta de primavera" jarri zuen ta...

- Julian: Bai hoi jarri zuen. Horrekin tapatzen zan. Horrekin tapatzen zan.

- A.: Ta ordun Hernanik ee... ordun ´e batenbat bazan nahiko burua nahiko zuzen zekana udaletxian denboa haitan eta ordun iñauteriya Hernanikua, diximulukin pasa zuen dana San Juan biagarrenea. San Juan bigarrenian itten dian gauzak oain, ez hainbeste, oain karrozak-eta ez dia itten. Nik ezautu dittut, honek ´e igual bai...

- Bai.

- Karrozak Hernanin kuadrillak eta... eta zan iñauterin iten zianak. Axeri dantza da iñauterikua, Hernanikua. Ez da San Juanetakua ta. Da... berdaderamente da iñauterin... Ta Axeri dantza, gaiñea, esaten due... zala... Gu ibili gea hor, ta pixkat hola ibili giñan estudiantzen zeoze nunbait ´e ateatzen giñun ta ez giñun eze ateatzen. Baiño esaten zuen zala "Uno de los siete juegos que tenía el carnaval de Hernani". "Juegos" uste det nahi zuela esan... zenbat gauza dian. Igual Axeri dantza maxkuriyakin. Igual beste joku bat izango zan, ez dakit, igual sokatira o beste joku bat izango zan. O... ez dakit. Ta beste zazpin jokua o seiana ez omen due arrastoik bilatzen ´e. Bakarrikan Axei Dantza geatu da, ta Axei dantza geatu da San Juan bigarrenian sartu dalako. Bestela galduko zan, e.

- Ta Axeri dantza, ordia, zuek ttikiyak ziñatela, Julian, Axeri dantza San Juanetan itten al zan ordun?

- J.: Nik ez nun ezautu.

- A.: Ez?

- J.: Nik ez nun ezautu, nik ez nun ezautu.

- San Juanetan.

- J.: Eske gu San Juan egun... San Juanetan... puf... txikitan gu... eske guk kumuniyua in arte, bueno... [kolegioa etorri] aldea arte, gu ez giñan, ez Portugeseta ta herri-joera ´re ez.

- Baiño behin gaztia ziñala ta ordun akordatzen zea San Juanetan Axeri Dantza itten zana?

- J.: Gero bai ya gu soldadu sartu giñan garaiyian o hola.

- A.: Bai, hortxe ibiliko [naiz]. Nik badakit aldatu zuela hoi, diximulukin in zuela "bueno, bai? Ordun San Juan bigarreña..." Eske San Juan lehen zan meza, prozesiyua... gauzak... errespetoko eguna izaten zan. Banda musikan kontziertua ta holako zeak. Geo gabian dantza, Tilosetan, ta ez dakit ze. Ta bigarreña zan ya bueno... ez zan iya... bigarrenian zeozer, baiño in zuen hoi: iñauteriya bigarreña sartu. Zezenak, sokamuturra, Axeri dantza, Salida de txarangak, irteerak, gero... puf, karrozak ateatzen zian... bueno! tragantuan ta... Ni gogoatzen naiz mutil koxkorra ta ze karrozak ateatzen zuen! Hernaniko kuadrillak.

- J.: Korrida-ta izandu zan "el año cuarenta y cinco".

- A.: Bai, korrikaiyak ta holako zeak. Osea, “participativo” herriyana oso gutxi. San Juana zan beti espektakulua ekarri, in eta denak ikusi. Su artifizialak o luminarik. Nik etxian ikasi dittut izenak luminarik. Oain esaten due... beste izen batzuk. Bueno, su artifizialak esaten da; lehen luminarik. “Hamaiketan luminarik dia, e!”, bueno! luminarik ikustea!

- Ta sokamuturra?

- A.: Sokamuturra ´re karnabaletakua, iñauteritakua, baiño horregatik pasa due... Dago bigarren... San Juan bigarreanean ta hirugarreanean; uste det laugarreanean itten dutela ya. Bueno, ni bi-hiru [bider] eendu naiz, baiño...

- Sokamuturrak badauka hemen...

- J.: Bai.

- A.: Bai.

-... Indarra.

- A.: Badaka bai. Ta oain, gaiñea, ez da lehen bezela itten. Lehen -ni ibili izandu naiz ta- zezena atzetik igual sokakin ibiltzen giñan sei-zortzi bat. Beti, gaiñea, soka utzi gabe. Oain, sasoia ordun korrika itteko, bai kalia gora ta behera ta... mekauen sos! Bueno....! Oain askotan zezena sueto uzten due ta benga!

14. Tximino ehiza

- **Erref:** HER-046/014
- **Iraupena:** 0:04:16. **Hasi:** 00:26:31. **Bukatu:** 00:30:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Galarreta frontoiaren ondoan zegoen zuhaitz batean tximinoa ehizatu zuen Julianek. 600 pezetan saldu zion Aierberi, disekatu zezan. La Vanguardia egunkariak atera zuen albistea, baita bertako egunkariak ere.

15. Santa Barbarako kanpai sokari botatako bertsoak

- **Erref:** HER-046/015
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:30:47. **Bukatu:** 00:32:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Santa Barbara ermitan elkarrekin kantatu zutenekoa gogoan du Julianek. Han botatako bertsoa kantatzen du, kanpaiaren soka berriari jarria.

16. Apaizari botatako bertsoak

- **Erref:** HER-046/016
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:32:26. **Bukatu:** 00:33:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Meza bukatuta, bertsotan egin izan dute Santa Barbaran. Apaizari botatako bertsoa kantatzen du Julianek.

17. Julian eta Anttonen omenaldiko bertsoak

- **Erref:** HER-046/017
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:33:56. **Bukatu:** 00:37:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Omenaldia jaso zuten biek. Ordukoa gogoan dute eta bertsoak kantatzen dituzte.

18. Julian eta Anttonentzat bertsoa

- **Erref:** HER-046/018
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:37:35. **Bukatu:** 00:40:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Biei egindako omenaldian argazki-liburua eman zieten. FERIA antolatzen hasi zirenean, jende aurrean bertsotan egin zuten lehen aldia izan zen. Liburuan datorren bertsoa kantatzen du Julianek.

19. Urrezko ezteiengatik entzundako bertsoak

- **Erref:** HER-046/019
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:40:45. **Bukatu:** 00:43:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Julianek eta emazteak urrezko ezteiak egin zituzteneko bertsoak kantatzen ditu.

20. Bertso zaharrak

- **Erref:** HER-046/020
- **Iraupena:** 0:03:37. **Hasi:** 00:43:00. **Bukatu:** 00:46:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bertsoak

Laburpena:

Julianek gogoan dituen bertsoak kantatzen ditu, tartean Txirrita eta Peio Errotarenak.

21. Txirrita-ren bertsoak

- **Erref:** HER-046/021
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:46:37. **Bukatu:** 00:47:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bertsoak

Laburpena:

<p>Txirritaren bertsoak kantatzen ditu Julianek.</p>

22. Hernaniko urik onena

- **Erref:** HER-046/024
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 00:54:24. **Bukatu:** 00:58:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Hernaniko urik onena non hartzen den esaten dute. Iturriak non izan diren kontatzen dute.

23. Ama bizkarrean hartu

- **Erref:** HER-053/002
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:02:02. **Bukatu:** 00:03:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Euri asko egiten zuenetan urez gainezkatzen ziren Balantxa inguruko erreka eta inguru guztiak, eta halakotan, ama Donostian tratua saltzetik bueltan etxera bidean zetorrenetan, bizkarrean hartu behar izaten zuen Julianen anaia zaharrenak, oinik busti ez zezan.

24. Gizon gutxi merkatuan saltzen

- **Erref:** HER-053/003
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:03:15. **Bukatu:** 00:04:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Amak tratuarekin joan ezin zuenetan Julianek egiten zuen lan hori; pozik joaten zen Donostiara. Gizonezko gutxi ikusten zuen orduan Julianek San Martin kaleko merkatuan generoa saltzen.

25. Inguruko herrietatik Donostiara tratuarekin

- **Erref:** HER-053/004
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:04:25. **Bukatu:** 00:05:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Inguruko herrietatik jende asko joaten zen Donostiako merkatura, saltzera. Hernanitik ere jende asko joaten omen zen, astoarekin. Behin, Ibarluzea baserriak su hartu, eta bertako astoa Donostiaraino heldu omen zen, ihesi joanda.

26. Gelatik ukuilura erori

- **Erref:** HER-053/005
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:05:41. **Bukatu:** 00:06:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Aizmendi baserriko lehen solairua behera erori eta lotan ziren ama-semeak ukuiluan bukatu omen zuten, ohe eta guzti.

27. Ehizan gaztetan hasia

- **Erref:** HER-053/010
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:12:35. **Bukatu:** 00:13:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

1942an hasi zen ehizan Julian, artean hamahiru urte zituela. Sator bati bota omen zion bere lehen tiroa. Guardia zibilen beldur ibili ohi zen, nahiz eta jakin, haiek korrika hasita ere, bera harrapatzen lanak izango zituztela.

28. Lizentziarik gabe ehizan

- **Erref:** HER-053/011
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:13:24. **Bukatu:** 00:15:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Ezkundu bitartean ez zuen ehizako lizentziarik atera. Hogeita hamahiru duro ordaindu zuten bere lehen eskopeta, eta anaiak hornitu ohi zuen munizioz.

29. Ehizako markak

- **Erref:** HER-053/012
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:15:16. **Bukatu:** 00:17:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Pasako 65 galeper hamahiru egunetan bota zituen behin Julianek. Anaia urte batean 95 tortola botatakoa da. Urtean botatako pieza guztiak etxe berera saltzen omen zituzten, piezako duroa kobratuta.

30. Botatako hegazti motak

- **Erref:** HER-053/013
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:17:18. **Bukatu:** 00:18:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Galeper eta tortolez gain giloak, argi-oilarrak, txolomak, usoak, baso-oiloak eta "brankolinak" botatzen zituzten, besteak beste.

31. "Brankolin" txikiaren kantua

- **Erref:** HER-053/014
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:18:43. **Bukatu:** 00:20:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Goizeko ordu bitan fabrikatik atera eta "brankolin" txikiaren kantua entzuten bazuen, biharamunean baso-oiloak izango zirela jakiten zuen Julianek. Ehiza baden seinale izaten omen da "brankolina" eta oilagorra besteko migratzailea.

32. "Brankolin" txikia eta handia

- **Erref:** HER-053/015
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:20:58. **Bukatu:** 00:21:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Hots desberdina egiten dute "brankolin" txikiak eta handiak. "Brankolinak" eta basa-oiloak ehizatzea debekatuta dago.

33. Hegazti migratzaileak

- **Erref:** HER-053/017
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:22:33. **Bukatu:** 00:23:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Irailean galeper garaia izaten da. Brankolina neguan etortzen da, eta harekin, antzarra, ahatea eta baita oilagorra ere. Uso garaia amaitzean, kurrilo, bele eta ar-zozoak etortzen dira.

34. Hegabera, zotz-birigarroa eta istingorra

- **Erref:** HER-053/018
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:23:23. **Bukatu:** 00:25:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Hegabera eta zotz-birigarroa ere neguko txoriak dira, eta garai batean, erriberatan, istingorra gaur baino gehiago ikusten zen. Orokorrean, lehen egun baino askoz ere hegazti gehiago zegoen.

35. Txori bakoitzak bere kantua

- **Erref:** HER-053/019
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:25:17. **Bukatu:** 00:26:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Hainbat txoriren kantuak deskribatzen ditu Julianek.

36. Egun eperrik ez da batere

- **Erref:** HER-053/020
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:26:16. **Bukatu:** 00:27:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Hernani alde horretan gerra zibilaren aurretik bota omen zuten azken eperra.

37. Zata poste gainean

- **Erref:** HER-053/022
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:27:32. **Bukatu:** 00:28:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Zata ontza txiki bat da, poste gainetan jarri zalea eta garrasi bitxia egiten duena. Julianek dio baten bat bota izan duela.

38. Hiru-lau ontza klase

- **Erref:** HER-053/023
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:28:38. **Bukatu:** 00:30:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Diren ontza klase guztietatik bota izan du Julianek aleren bat edo beste, eta zapelatzak ere hil izan dituela dio.

39. Eskinsoaren eta okilaren koloreak

- **Erref:** HER-053/024
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:30:30. **Bukatu:** 00:32:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Eskinsoa eta okila izango dira kolore desberdin gehien duten hegaztiak; zazpi-zortzi inguru, guztira.

40. Mika, hegazti gogorra

- **Erref:** HER-053/025
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:32:17. **Bukatu:** 00:33:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Julianek ikusi ditu eskinosoa eta mika gabiraia baten aurka borrokan, eta mika hegazti gogorra dela dio.

41. Zozoak beserriko leihotik akabatzen

- **Erref:** HER-053/026
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:33:33. **Bukatu:** 00:35:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Zozoak, ontzak, birigarroak... Denetik akabatu du Julianek etxeko hainbat leihotik tiro eginda.

42. Hiru birigarro klase

- **Erref:** HER-053/027
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:35:27. **Bukatu:** 00:36:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Hiru birigarro klase aipatzen ditu Julianek. Arrunta, handiagoa, eta txiki hegai gorri bat, negu hotzenetan azaltzen omen dena.

43. Zozoak

- **Erref:** HER-053/028
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:36:25. **Bukatu:** 00:37:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Zozo arra eta emea oso erraz bereizten dira, kolore ezberdina baitute.

44. Kukuaren bertsoa

- **Erref:** HER-053/029

- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:37:14. **Bukatu:** 00:38:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Behin Joxe Migel Iztueta 'Lazkao Txiki' bertsolaria zenak Kukuari kantatutako bertsoa.

45. Txepetxari jarritako bertsoak

- **Erref:** HER-053/030
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:38:17. **Bukatu:** 00:39:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Pedro Mari Otañok txepetxari jarritako bertso sailetik bi kantatzen ditu Julianek.

46. Medikuari jarritako bertsoak I

- **Erref:** HER-053/032
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:41:23. **Bukatu:** 00:43:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Belaunetik operatu zutenean medikuari jarritako bertsoak, 'El Diario Vasco' egunkarian publikatuak.

47. Medikuari jarritako bertsoak II

- **Erref:** HER-053/033
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:43:48. **Bukatu:** 00:47:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:

Lehendabizi belaun batetik operatu behar izan zuen, eta handik zazpi hilabetera, bestetik; orduan ere bertsoak jarri zizkien Julianek Kerejeta medikuari eta ospitaleko erizainei. Aurreko aldian bezalaxe, 'El Diario Vasco' egunkarian publikatu zizkioten bertsoak.

48. Txinbo-zopa

- **Erref:** HER-053/034
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:47:13. **Bukatu:** 00:47:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Txepetxaren antzeko txoria da txinboa, baina Julianek dioenez, pikuak jan eta gizen-gizenak egoten zirenak. Julianek dakiela, bazen haiei tiro jotzen zienik, txinbo-zopa egiteko gero. Egun ez omen da txinborik ikusten.

49. Txantxangorria

- **Erref:** HER-053/035
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:47:48. **Bukatu:** 00:48:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Goierriko herri txikiren batean, eguerdi bakarrean berrogei txantxangorri tiroz hiltzera iritsi zenaren entzutea badu Julianek. Gaur egun ia ez da txantxangorriak ikusten.

50. Pirripioa

- **Erref:** HER-053/036
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:48:51. **Bukatu:** 00:50:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Garai batean pirripioa erruz izaten zela dio Julianek. Gaur, beste hainbat espezieren kasuan bezalaxe, askoz gutxiago ikusten omen da. Julianek ehunetik gora lumatu zituen behin.

51. Julianen azken oilagorra

- **Erref:** HER-053/037
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 00:50:06. **Bukatu:** 00:52:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Anaiak oilagorra zebilen abisua eman, eta Julianek ehizatu egin zuen. Basozainek tiroa entzun eta bertaratu egin omen ziren, baina Julianek iskin egin eta ihesi heldu zen etxera.

52. Tiro batez bi uso

- **Erref:** HER-053/038
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:52:52. **Bukatu:** 00:54:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Usoan ibili zen azken aldiro tiro batez bi botatzea lortu zuen Julianek, bizitzan lehendabizikoz.

53. "Txortxintxa" goseak amorratzen

- **Erref:** HER-053/044
- **Iraupena:** 0:00:31. **Hasi:** 00:59:37. **Bukatu:** 01:00:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

"Txortxintxa" edo "pinpinua" asko izaten zen uso garaian, eta artasoroz artasoro ibiltzen omen zen, jateko bila.

54. Kaskabeltza, txori umila

- **Erref:** HER-053/046
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 01:00:32. **Bukatu:** 01:01:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Kaskabeltza txori txikia da, umila, Julianen esanetan. Ez da ehizatzen, nahiz eta haurra zela halako batzuk botata badagoen Julian. Txepetxa ere jo omen zuen behin, tiragomarekin.

55. Basurdetara joan eta txerria bota

- **Erref:** HER-053/052
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 01:06:35. **Bukatu:** 01:08:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Basurdetara behin joan da Julian, bere bizitza osoan. Bi basurde eta txerri beltz bat akabatu omen zituzten, baina guardia zibilek txerriarena jakin zutenean, isuna jarri zieten.

56. Balantxako intxaurrondoa eta muxarrak

- **Erref:** HER-053/055
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 01:09:36. **Bukatu:** 01:10:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Basoko animaliak

Laburpena:

Julianen baserri inguruan bazen intxaurrondo handi bat, eta gogoan du muxarrak nola ibiltzen ziren han, jauzika, alde batetik bestera.

57. Azeria hiltzeagatik durokoa jaso

- **Erref:** HER-053/057
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 01:11:26. **Bukatu:** 01:13:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Basoko animaliak

Laburpena:

Azeria bota omen zuen behin Julianen aitonak, halakoengatik udaletxean duroko txanpona ematen zuten garaian.

58. Negu gorriak

- **Erref:** HER-053/059
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 01:14:27. **Bukatu:** 01:16:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

<p>Garai bateko negu gogorren testigantza ematen du Julianek, Lizardiren testuetatik eta 'Txirrita'-ren bertsoetatik jaso. 'Txirrita'-ren bertso sail bateko alea kantatzen du.</p>

59. Txorien dohaiak

- **Erref:** HER-053/061
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 01:17:20. **Bukatu:** 01:19:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Oilagorra du Julianek txoririk gogokoena. Kantari finenak zozoa eta birigarroa omen dira, baina aukeran, zozoa. Izan ere, bazen Ereñotzu auzoan San Inazioaren martxa kantatzen ikasi zuen zozo bat. Txoririk argiena txepetxa da, eta tontoena kukua.

60. Tximinoa hil

- **Erref:** HER-053/063
- **Iraupena:** 0:05:32. **Hasi:** 01:20:38. **Bukatu:** 01:26:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna » Basoko animaliak

Laburpena:

1957ko irailaren 15ean, ehizatik bueltan zetorrela, tximua atera zitzaion Juliani Galarreta inguruan. Julianek tximinoa hil eta disekatu egin zuten, intxaur bat eskutan. Tximino disekatuak higiezin-artekari baten etxean amaitu zuen, eta egunkaritan ere azaldu omen zen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-07-31

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com